

Esipuhe

Finnvera Oyj ja Suomen Yrittäjät tekevät yhteistyössä pientä ja keskisuurta yritystoimintaa ja sen kehitystä kuvaavaa pk-yritysbarometriä kaksi kertaa vuodessa. Pk-yritysbarometri perustuu runsaan 3000 pk-yrityksen vastauksiin ja heijastaa siten kattavasti pk-yritysten käsityksiä yritysten kehitysnäkymistä ja toimintaan vaikuttavista tekijöistä. Kyselyn tuloksia raportoidaan valtakunnallisessa raportissa, jossa tuloksia käsitellään neljään eri toimialaan jaoteltuna. Alueiden tuloksia raportoidaan omissa raporteissa.

Tässä syksyn 2003 alueellisessa raportissa tarkastellaan alueen pk-yritysten suhdanneodotuksia lähimmän vuoden aikana, yrityksen kehittämistarpeita, elinkeinoilmastoa sekä sukupolvenvaihdoksia. Lisäksi raportissa tarkastellaan yritysten rahoitustarpeisiin vaikuttavia tekijöitä, kuten investointeja, kasvuhakuisuutta, asiakkaiden maksuhäiriöitä sekä rahoitusvaikeuksien yleisyyttä. Koko maan kaikkia yrityksiä koskevat tulokset löytyvät myös tästä raportista.

Helsingissä 14.10.2003

Markku Mäkinen
toimitusjohtaja
Finnvera Oyj

Jussi Järventaus
toimitusjohtaja
Suomen Yrittäjät

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ	2
JOHDANTO.....	3
AINEISTO.....	4
TUTKIMUSTULOKSET	6
1 Kainuun ja koko maan yritykset.....	6
2 Yritykset ja työllisyys.....	7
3 Pk-yritysten suhdannenäkymät	8
3.1 Yleiset suhdannenäkymät	8
3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin	9
4 Pk-yritysten kehittämistarpeet	10
5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet	11
6 Pk-yritysten työllistämisen esteet	13
7 Elinkeinoilmasto	14
8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus	16
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset	17
10 Pk-yritysten investoinnit.....	18
11 Pk-yritysten rahoitus	19
 Finnveran yhteystiedot	
Suomen Yrittäjien yhteystiedot	

TIIVISTELMÄ

Pk-yritykset odottavat suhdanteiden paranevan lähimmän vuoden aikana Kainuussa ja koko maassa oman yrityksen kannalta. Kainuussa toimivista pk-yrityksistä kolme kymmenestä ennakoivat suhdannenäkymien paranevan ja joka kahdeksas heikkenevän lähimmän vuoden aikana. Alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat samankaltaiset kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Viime kevääseen verrattuna ovat Kainuussa toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana parantuneet ja suhdannenäkymät ovat nyt samalla tasolla kuin syksyllä 2002.

Koko maan ja Kainuun pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua kaikkien osatekijöiden suhteen positiivisia. Investointien osalta ovat alueen pk-yritysten suhdannenäkymät paremmat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Tuotantokustannusten kasvua ennakoivat pienempi osuus Kainuun kuin koko maan pk-yrityksistä.

Kainuussa toimivat pk-yritykset odottavat työllisyyden hieman heikentyvän seuraavan vuoden aikana ja henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat alueella heikommat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat Kainuussa myös heikommat kuin keväällä 2003.

Kainuussa pk-yritysten kehittämisen pahin este on kireä kilpailutilanne. Muita kehittämisen kannalta tärkeitä esteitä ovat kysynnän riittämättömyys ja muut resurssitekijät. Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 5 prosentilla Kainuun pk-yrityksistä. Rahoituksen saatavuus on pahimpana esteenä prosentilla, rahoituksen hinta 2 prosentilla ja vakuuksien puute 3 prosentilla alueen pk-yrityksistä. Kainuussa toimivat pk-yritykset kokevat rahoituksen olevan lähes yhtä suuri kehittämisen este kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin.

Koko maan pk-yritykset ilmoittavat investoivansa kaikkiaan 10,8 prosenttia ja Kainuun pk-yritykset 15,1 prosenttia liikevaihdostaan seuraavan 12 kuukauden aikana. Eniten Kainuun pk-yritykset investoivat rakennuksiin sekä koneisiin ja laitteisiin. Koko maan pk-yritysten investointeihin verrattuna alueen yritykset investoivat keskimääräistä enemmän rakennuksiin, keskimääräistä vähemmän alueen pk-yritykset investoivat puolestaan tutkimukseen ja tuotekehitykseen, henkilöstön koulutukseen sekä atk-ylläpitokustannuksiin. Kansainvälistymiseen alueen pk-yritykset investoivat yhtä paljon kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin.

Ulkoista rahoitusta on Kainuussa 66 prosentilla ja koko maassa 54 prosentilla pk-yrityksistä. Keväällä 2003 ulkoista rahoitusta oli 49 prosentilla alueen ja 53 prosentilla koko maan pk-yrityksistä. Viimeisen 12 kuukauden aikana ulkoista rahoitusta on ottanut kolme kymmenestä Kainuussa toimivasta pk-yrityksestä ja seuraavan 12 kuukauden aikana ulkoista rahoitusta aikoo ottaa joka viides alueella toimiva pk-yritys. Niistä alueen pk-yrityksistä, joilla on ulkoista rahoitusta, on pankkiluottoja lähes joka toisella ja Finnveran lainoja ja takauksia joka neljännellä.

Kainuussa 11 prosenttia pk-yrityksistä ennakoivat asiakkaiden maksuhäiriöiden lisääntyvän seuraavan vuoden aikana ja 5 prosenttia odottaa maksuhäiriöiden vähenevän seuraavan vuoden aikana. Alueen pk-yrityksistä lähes yhtä suuri osuus odottaa maksuhäiriöiden lisääntyvän (saldoluku +6%) kuin viime keväänä (saldoluku +7%).

JOHDANTO

Tässä pk-yritysten suhdannenäkymiä käsittelevässä tutkimuksessa on selvitetty suomalaisten pk-yritysten (alle 250 henkeä työllistävien yritysten) mielikuvia yleisestä ja oman yrityksen taloudellisesta kehityksestä. Tutkimuksen on tehnyt Tietoykkönen Oy Suomen Yrittäjien ja Finnvera Oyj:n toimeksiannosta elokuussa 2003.

Tutkimuksen kohderyhmänä ovat suomalaiset pk-yritykset (alle 250 henkeä työllistävät yritykset). Otantalähteenä on käytetty Helsinki Media Oy:n ja Tilastokeskuksen ylläpitämiä yritysrekistereitä, joista otanta on tehty kiintiöidyllä satunnaisotannalla. Otoksessa on kiintiöity yritysten toimiala ja sijainti. Otoskoko on 3124 kohderyhmän vaatimukset täyttävää yritystä.

Tutkimusaineisto on kerätty henkilökohtaisin haastatteluin 28.7.-1.9.2003. Haastattelut on tehty puhelimitse tietokoneohjattua puhelinhaastattelujärjestelmää käyttäen. Haastattelutyön ovat tehneet Tietoykkönen Oy:n erityisesti tehtäväänsä koulutetut tutkimushaastattelijat. Haastatteluja on tehty koko maan osalta 3124 kappaletta. Luvussa 'aineiston rakenne' on esitetty taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä Kainuun osalta.

Tutkimusprojektista ovat vastanneet Tietoykkösessä toimitusjohtaja Lasse Luoma sekä tutkimuspäällikkö Pentti Mäkelä, Suomen Yrittäjissä pääekonomisti Pasi Holm ja Finnvera Oyj:ssä apulaisjohtaja Tuomo Holopainen.

- 1) Raportin alueelliset viittaukset tarkoittavat pääsääntöisesti sivulla 5 olevan kartan mukaista aluejakoa. Joissain raporteissa on lisäksi käytetty Suomen Yrittäjien aluejakoa (Helsinki, Pääkaupunkiseutu, Häme, Kaakkois-Suomi ja Keski-Pohjanmaa).**
- 2) Tutkimustuloksissa esiintyy muutamissa kohdissa käsite 'saldoluku'. Se kuvaa kyseisten kysymysten kohdalla positiivisista ja negatiivisista vastauksista laskettua prosenttilukujen erotusta.
Esimerkiksi: Pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana paranee 31%, huononee 12% \Rightarrow saldoluku = + 19%**

AINEISTO

Seuraavassa taulukossa on esitetty painottamattomat taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä. Tutkimustuloksissa aineisto on painotettu vastaamaan yritysten todellista toimiala- ja aluejakaumaa. Painotettua otoskokoa käytetään laskentaperusteena, koska tällöin otoksen perusteella lasketut tulokset voidaan yleistää koskemaan koko tutkimuskohteena olevaa pk-sektoria.

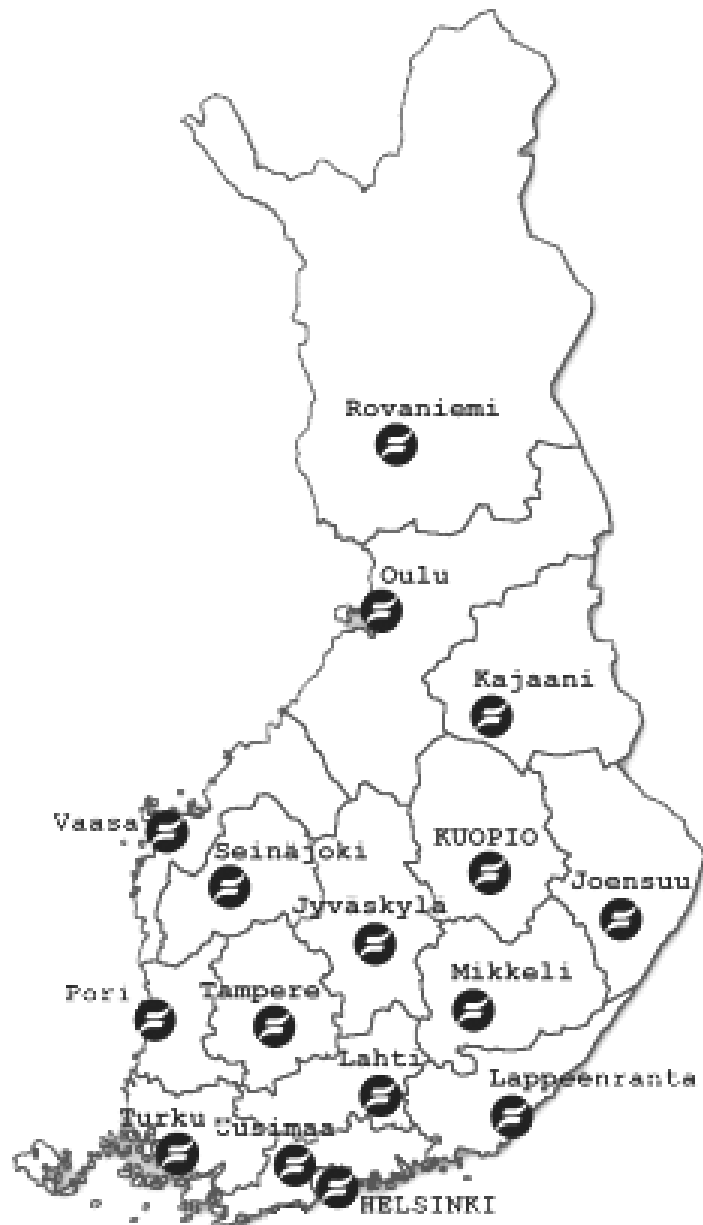
TAUSTATIETOJA ALUEELTA HAASTATELLUISTA YRITYKSISTÄ:

PK-YRITYSBAROMETRI 2/2003
- Aineiston rakenne -

		n=	%
ALUE	KAINUU	80	100%
PÄÄTOIMIALA	Teollisuus (TOL: 15-37)	20	25%
	Rakentaminen (TOL: 45)	20	25%
	Kauppa (TOL: 50-52)	20	25%
	Palvelut (TOL: 55,60-63,70-74,92-93)	20	25%
HENKILÖKUNNAN MÄÄRÄ	Alle 5 henkilöä	45	56%
	5 - 9 henkilöä	15	19%
	10 - 19 henkilöä	9	11%
	20 - 49 henkilöä	9	11%
	50 + henkilöä	2	3%
LIIKEVAIHTO VUONNA 2002	0,0 - 0,49 milj. euroa	38	48%
	0,50 - 1,49 milj. euroa	18	23%
	1,50 + milj. euroa	15	19%
	Ei vastausta	9	11%
YRITYKSELLÄ VIENTITOIMINTAA	Ei	66	83%
	Kyllä	14	18%
YRITYKSEN PERUSTAMISVUOSI	- 1994	59	74%
	1995 - 1999	12	15%
	2000 - 2003	9	11%
VASTAAJAN ASEMA	Yrittäjä	58	73%
	Palkattu toimitusjohtaja	14	18%
	Muut	8	10%

PK-YRITYSBAROMETRIN ALUEJAKO

1. Helsinki
2. Pääkaupunkiseutu (pl. Helsinki)
3. Uusimaa (pl. Helsinki ja Pääkaupunkiseutu)
4. Varsinais-Suomi
5. Satakunta
6. Häme
Kanta-Häme ja Päijät-Häme
(Erilliset raportit)
7. Pirkanmaa
8. Kaakkois-Suomi
Kymenlaakso ja Etelä-Karjala
(Erilliset raportit)
9. Etelä-Savo
10. Pohjois-Savo
11. Pohjois-Karjala
12. Keski-Suomi
13. Etelä-Pohjanmaa
14. Pohjanmaa
15. Pohjois-Pohjanmaa
16. Kainuu
17. Lappi

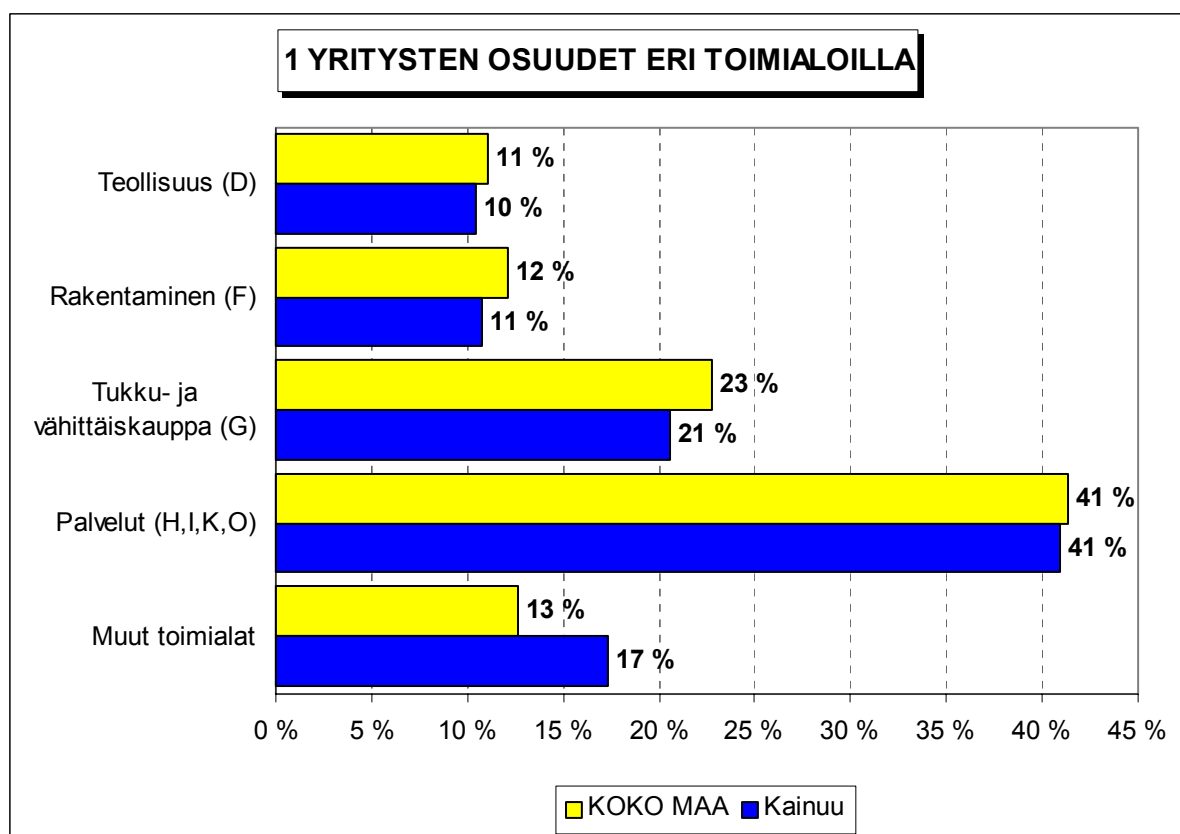

Lisäksi Suomen Yrittäjien Keski-Pohjanmaan alueelle oma raportti

TUTKIMUSTULOKSET

1 Kainuun ja koko maan yritykset

Suomessa oli vuonna 2001 noin 225000 yritystä. Näistä yrityksistä 3100¹ toimi Kainuussa. Kainuussa tukku- ja vähittäiskaupan alan yrityksiä suhteellisesti vähemmän kuin koko maassa keskimäärin. Teollisuudessa, rakennusalalla sekä palvelualoilla toimivien yritysten suhteelliset osuudet ovat Kainuussa lähellä koko maan yritysjakautumaa.

Toimialan nimen jäljessä on suluisissa Tilastokeskuksen toimialaluokituksen (TOL 2002) mukainen toimialakoodi.

¹ Yritystiedot, lähde: Tilastokeskus, Yritys- ja toimipaikkarekisteri. Yritysmäärä on arvioitu Tilastokeskuksen alueellisten toimipaikkatietojen perusteella. Alueen yritysmääränä on käytetty lukua, joka on saatu kertomalla alueen toimipaikkojen määrä koko maan yritysten lukumäärän ja toimipaikkojen lukumäärän suhteella.

2 Yritykset ja työllisyys

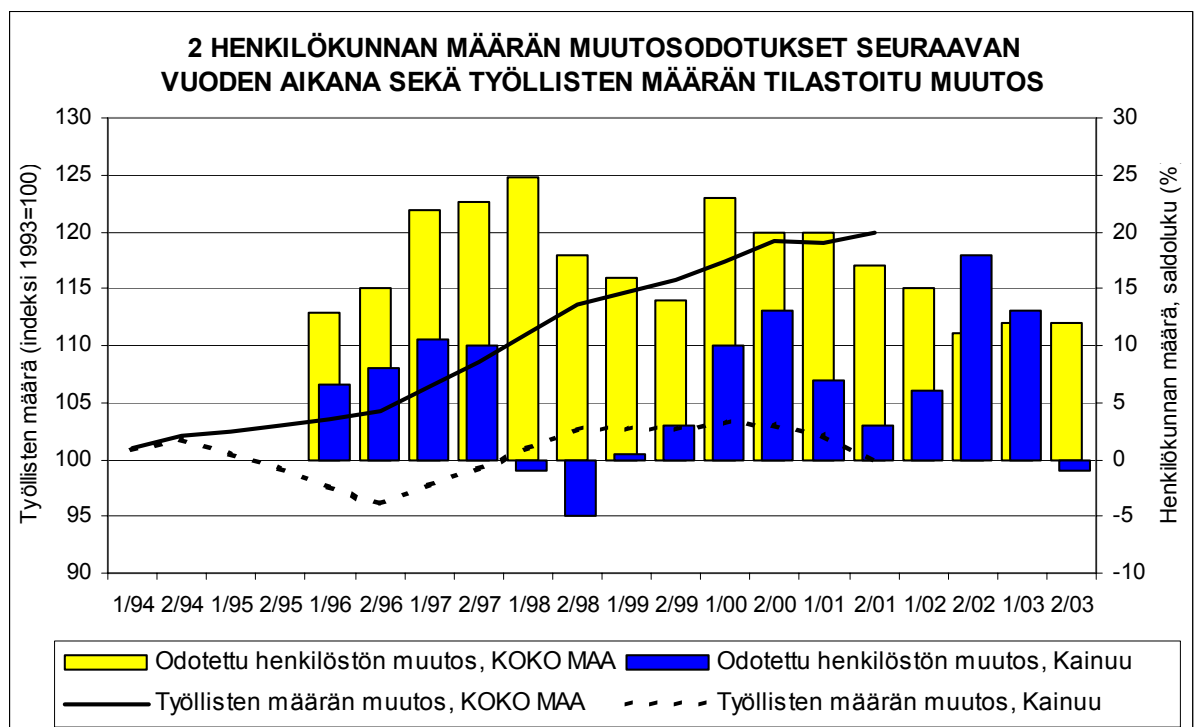
Kainuussa olevissa yritysten toimipaikoissa työskenteli vuonna 2001 noin 14000 henkilöä². Työttömyysaste oli keväällä 2003 Tilastokeskuksen työvoimatiedustelun (2. neljännes, 2003) mukaan koko maassa 10,5 % ja Kainuussa 16,6 %.

Taulukko 2: Pk-yritysten suhdannenäkymät henkilökunnan määrän osalta seuraavan vuoden kuluttua.

	Suurempi %	Yhtä suuri %	Pienempi %	Saldoluku %
KOKO MAA	18	76	6	12
Kainuu	8	84	9	-1

Kainuussa toimivat pk-yritykset odottavat työllisyyden hieman heikentyvän seuraavan vuoden aikana ja henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat alueella heikommät kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat Kainuussa myös heikommät kuin keväällä 2003 (saldoluku +13%). Koko maassa henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat samankaltaiset kuin edellisessä kyselyssä, sillä myös keväällä 2003 henkilökunnan määrän saldoluku oli koko maassa +12 %.

Seuraavassa kuviossa on verrattu Kainuun työllisten määrää (indeksi 1993=100) ja Kainuun pk-yritysten henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä seuraavan vuoden aikana³. Tuorein käytettävissä oleva tieto on Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastosta vuodelta 2001 (ennakkotieto).

² Lähde: Tilastokeskus, Yritys- ja toimipaikkarekisteri

³ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana. Kuvioon on laskettu henkilökunnan suhdannenäkymien saldoluut jaksoilta 1/96-2/99 kahden jakson keskiarvona. Koko maan henkilökunnan määrän suhdannenäkymien saldoluut jaksoilta 1/94-2/99 ovat Suomen Yrittäjien Yrittäjäbarometrista.

3 Pk-yritysten suhdannenäkymät

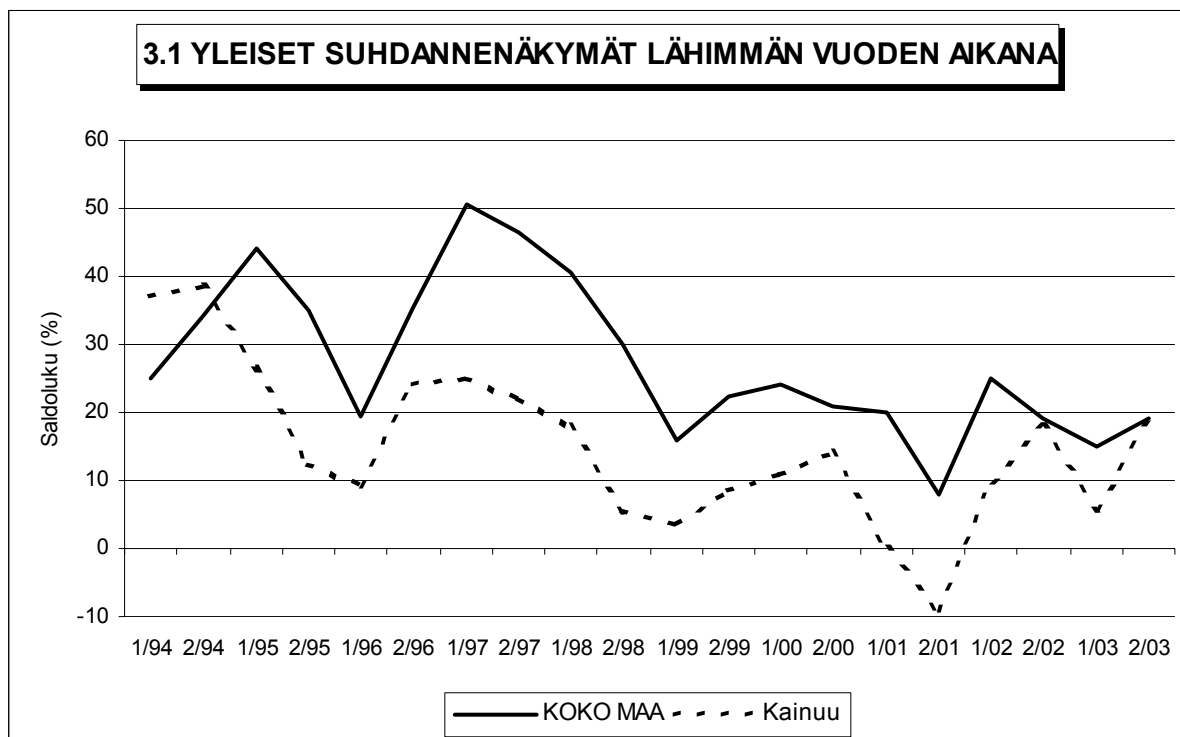
3.1 Yleiset suhdannenäkymät

Taulukko 3.1: Pk-yritysten suhdannenäkymät oman yrityksen kannalta lähimmän vuoden aikana.

	Paranee	Pysyy ennallaan	Huononee	Saldoluku
	%	%	%	%
KOKO MAA	31	58	12	19
Kainuu	31	58	12	19

Pk-yritykset odottavat suhdanteiden paranevan lähimmän vuoden aikana Kainuussa ja koko maassa oman yrityksen kannalta. Kainuussa toimivista pk-yrityksistä kolme kymmenestä ennakoivat suhdannenäkymien paranevan ja joka kahdeksas heikkenevän lähimmän vuoden aikana. Alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat samankaltaiset kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin.

Viime kevääseen verrattuna ovat Kainuussa toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana parantuneet ja suhdannenäkymät ovat nyt samalla tasolla kuin syksyllä 2002. Myös koko maassa ovat pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana samankaltaiset kuin syksyllä 2002.

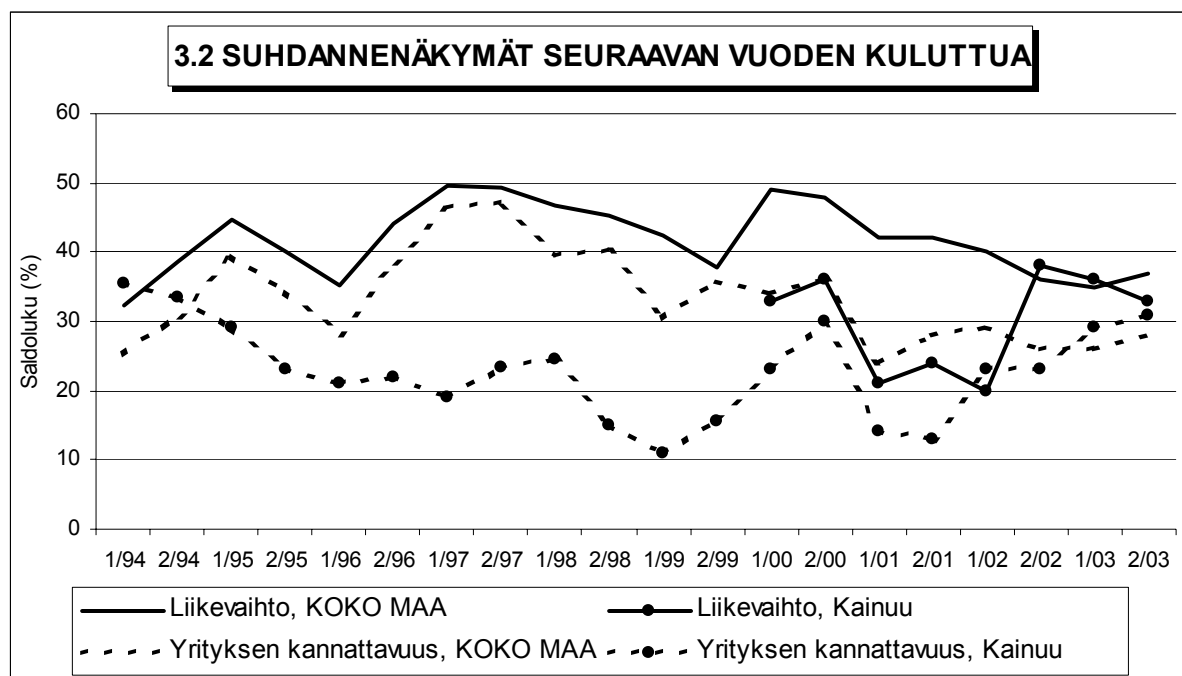
3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin

Taulukko 3.2: Pk-yritysten suhdannenäkymät osatekijöittäin seuraavan vuoden kuluttua.

	Liikevaihto	Investoinnit	Tuotekehitys-panostukset	Viennin arvo	Tuonnin arvo	Tuotanto-kustannukset	Yrityksen kannattavuus	Vaka-varaisuus
KOKO MAA								
Suurempi	48	19	20	10	10	39	38	36
Yhtä suuri	41	69	78	89	89	54	52	61
Pienempi	11	11	3	1	1	7	10	4
Saldoluku (%)	37	8	17	9	9	32	28	32
Kainuu								
Suurempi	40	22	22	11	8	34	35	34
Yhtä suuri	54	70	76	88	92	57	61	64
Pienempi	7	8	3	1	1	9	4	2
Saldoluku (%)	33	14	19	10	7	25	31	32

Koko maan ja Kainuun pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua kaikkien osatekijöiden suhteen positiivisia. Investointien osalta ovat alueen pk-yritysten suhdannenäkymät paremmat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Tuotanto-kustannusten kasvua ennakoitiin pienempi osuus Kainuun kuin koko maan pk-yrityksistä.

Seuraavasta kuvioista nähdään pk-yritysten liikevaihdon ja yrityksen kannattavuuden suhdannenäkymien⁴ kehitys jaksosta 1/94 lähtien. Liikevaihdon suhdannenäkymät ovat Kainuussa jonkin verran heikentyneet kevään 2003 tilanteeseen verrattuna. Yrityksen kannattavuuden osalta ovat alueen pk-yritysten suhdannenäkymät puolestaan hieman paremmat kuin viime keväänä.

⁴ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana. Kuvioon on laskettu alueen osalta yritysten kannattavuuden saldoluut jaksoilta 1/94-2/99 kahden seuraavan jakson keskiarvona. Koko maata kuvaavat saldoluut jaksoilta 1/94-2/99 ovat Suomen Yrittäjien Yrittäjäbarometrissa.

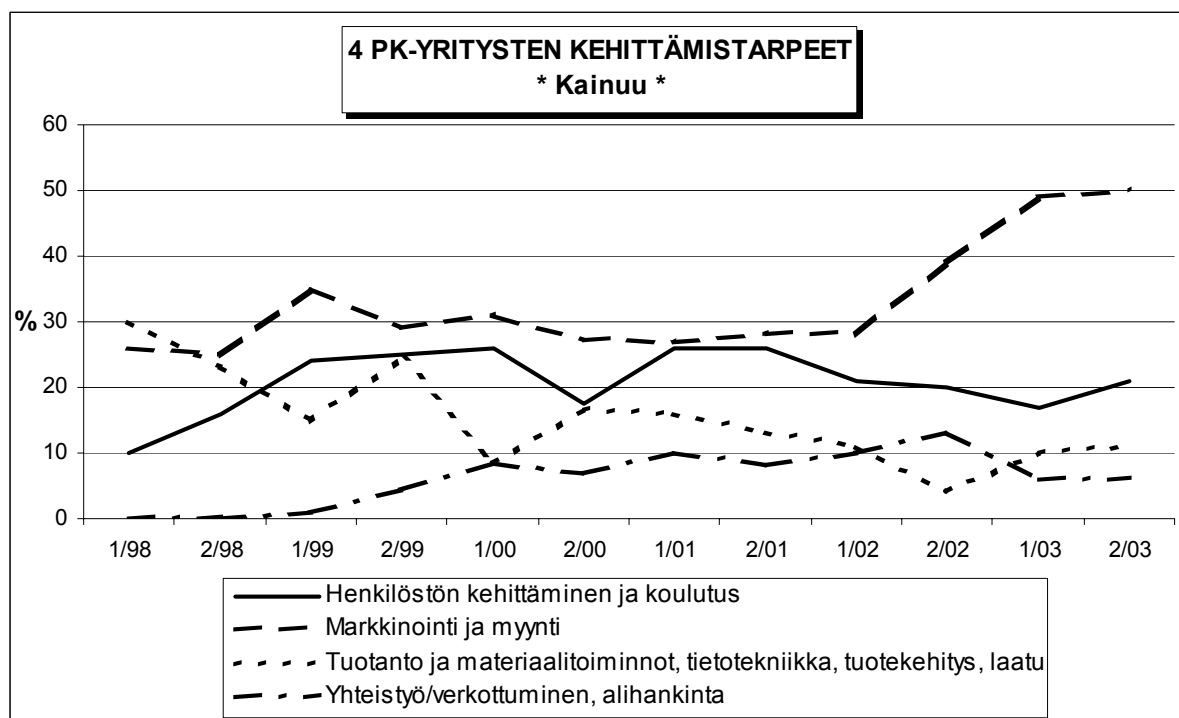
4 Pk-yritysten kehittämistarpeet

Taulukko 4: Pk-yrityksillä eniten kehittämistarvetta tällä hetkellä.

	KOKO MAA %	Kainuu %
Johtaminen	3	1
Henkilöstön kehittäminen ja koulutus	20	21
Markkinointi ja myynti	32	50
Vienti ja kansainvälistyminen	2	1
Rahoitus, talous ja laskentatoimi	4	4
Tuotanto ja materiaalitoiminnot, tietotekniikka, tuotekehitys, laatu	15	11
Yhteistyö/verkottuminen, alihankinta	9	6
Ympäristö- ja muiden säädösvaatimusten ottaminen huomioon toiminnassa	2	1
Muu	1	0
Ei kehittämistarvetta/ Ei osaa sanoa	12	5

Kainuun pk-yrityksissä koetaan olevan eniten kehittämistarvetta markkinoinnissa ja myynnissä, toiseksi eniten kehittämistarvetta on henkilöstön kehittämisessä ja koulutuksessa. Alueen pk-yrityksillä on keskimääräistä enemmän kehittämistarvetta markkinoinnissa ja myynnissä.

Kevään 2003 tilanteeseen verrattuna on henkilöstön kehittämisen ja koulutuksen kehittämistarve hieman lisääntynyt Kainuussa. Markkinoinnin ja myynnin, tuotannon ja materiaalitoimintojen, tietotekniikan, tuotekehityksen ja laadun sekä yhteistyön/verkottumisen ja alihankinnan kehittämistarpeet ovat pysyneet ennallaan edelliseen kyselyyn verrattuna.

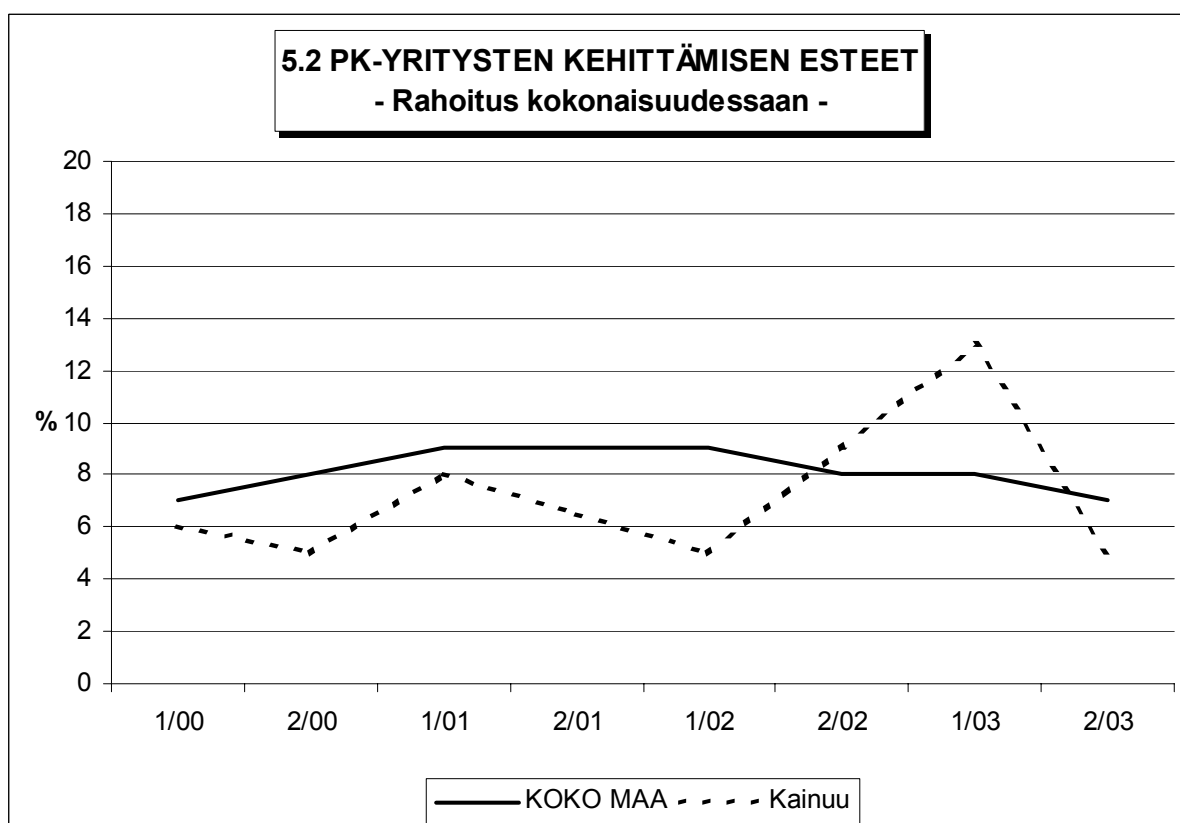
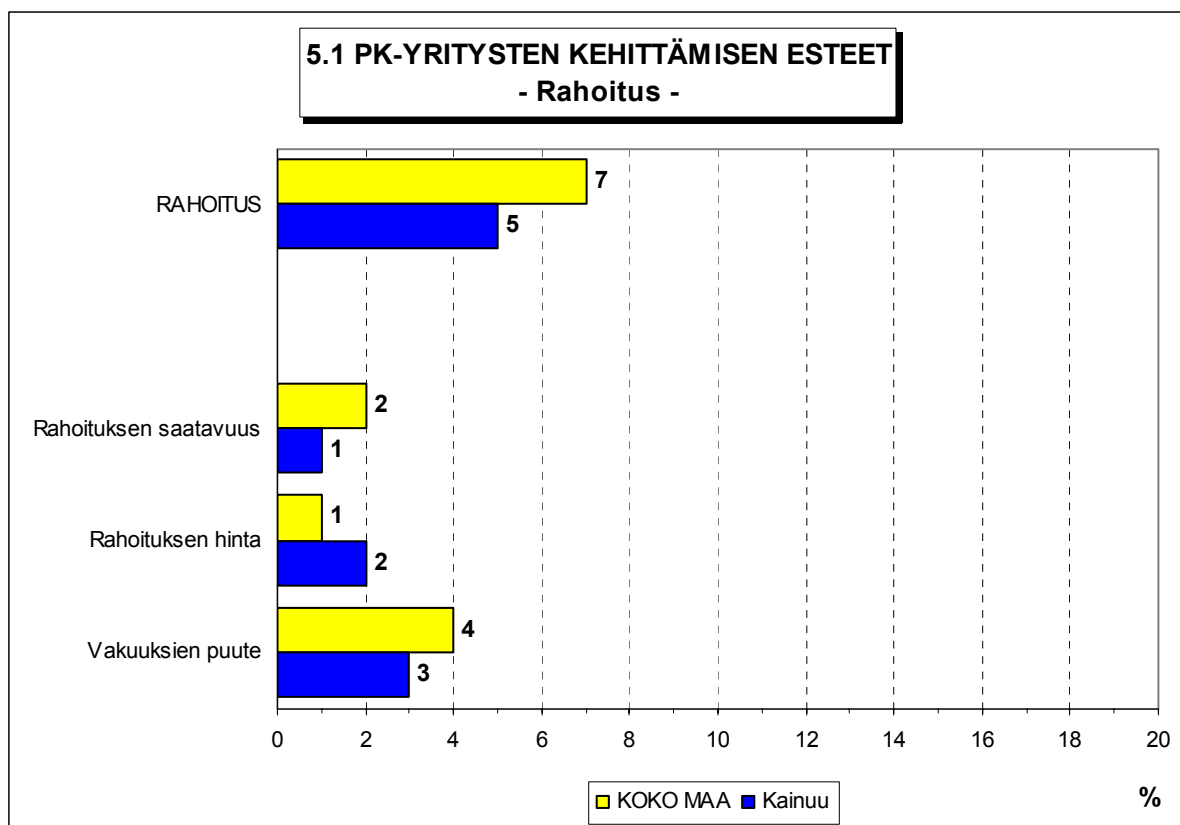
5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet

Taulukko 5: Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet.

	KOKO MAA	Kainuu
	%	%
YRITYSTOIMINNAN SÄÄTELY	5	1
byrokratia	3	1
työlainsäädäntö	1	0
työehtosopimukset	0	1
muu sääntely	1	0
KUSTANNUSTASO	15	9
verotus	6	2
palkkataso	2	3
työn sivukulut	5	3
muut tuotantokustannukset	3	0
KILPAILUTILANNE	33	52
kireä kilpailutilanne	20	30
markkinoiden liiallinen keskittyminen	3	5
julkisen sektorin elinkeinotoiminta	1	0
markkinoita vääristävät tuet	1	1
harmaa talous, konkurssit jne.	2	1
kysynnän riittämättömyys	7	15
RAHOITUS	7	5
rahoituksen saatavuus	2	1
rahoituksen hinta	1	2
vakuuksien puute	4	3
RESURSSITEKIJÄT	20	15
ammattitaitoisen työvoiman saatavuus	10	4
alihankkijoiden/osatoimittajien saatavuus	1	0
toimitilat	2	2
koneet ja laitteet	1	0
muut resurssitekijät, esim. raaka-aineet	6	10
MUUT TEKIJÄT	7	7
EI OSAA SANOA	13	11

Kainuussa pk-yritysten kehittämisen pahin este on kireä kilpailutilanne. Muita kehittämisen kannalta tärkeitä esteitä ovat kysynnän riittämättömyys ja muut resurssitekijät. Muissa tekijöissä mainittiin koko maan tasolla useimmin yleinen taloustilanne/suhdannevaihtelu/ maailmantilanne sekä ajan puute/aika.

Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 5 prosentilla Kainuun pk-yrityksistä. Rahoituksen saatavuus on pahimpana esteenä prosentilla, rahoituksen hinta 2 prosentilla ja vakuuksien puute 3 prosentilla alueen pk-yrityksistä. Kainuussa toimivat pk-yritykset kokevat rahoituksen olevan lähes yhtä suuri kehittämisen este kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin.

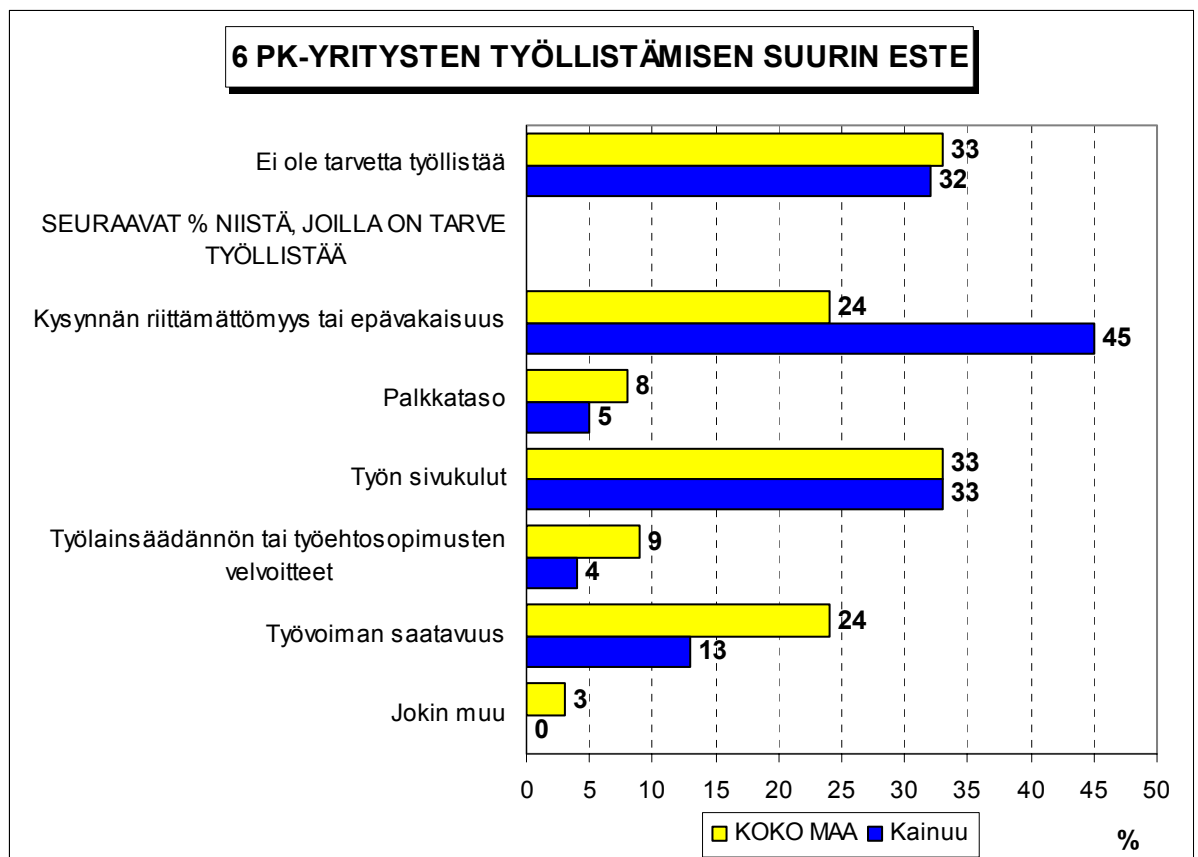

6 Pk-yritysten työllistämisen esteet

Taulukko 6: Pk-yritysten työllistämisen suurimmat esteet.

	KOKO MAA %	Kainuu %
Ei ole tarvetta työllistää	33	32
SEURAAVAT %-OSUUDET NIISTÄ, JOILLA TARVE TYÖLLISTÄÄ		
Kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus	24	45
Palkkataso	8	5
Työn sivukulut	33	33
Työlainsäädännön tai työehtosopimusten velvoitteet	9	4
Työvoiman saatavuus	24	13
Jokin muu	3	0

Kainuun pk-yrityksillä työllistämisen suurimmat esteet ovat kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus ja työn sivukulut. Kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus on Kainuussa suurempi työllistämisen este kuin koko maassa keskimäärin. Alueella työn sivukuluja pitää työllistämisen suurimpana esteenä joka kolmas pk-yritys, jolla on tarve työllistää. Koko maan pk-yritykset kokevat työllistämisen suurimmiksi esteiksi työn sivukulut, kysynnän riittämättömyyden tai epävakaisuuden sekä työvoiman saatavuuden. Joka kolmannella koko maan ja Kainuun pk-yrityksellä ei ole tarvetta työllistää.

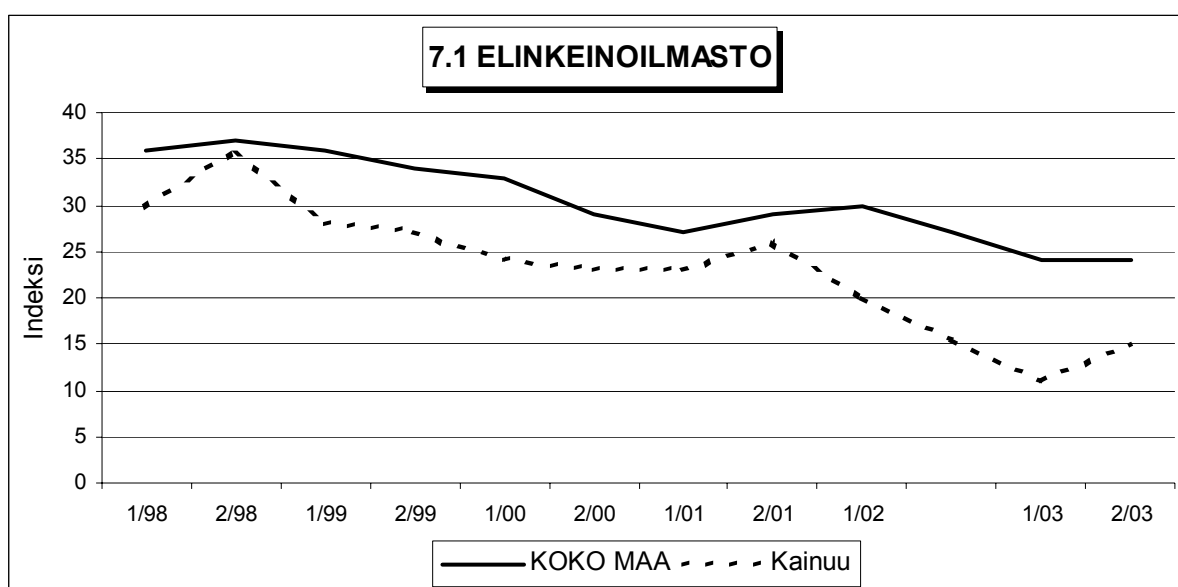

7 Elinkeinoilmasto

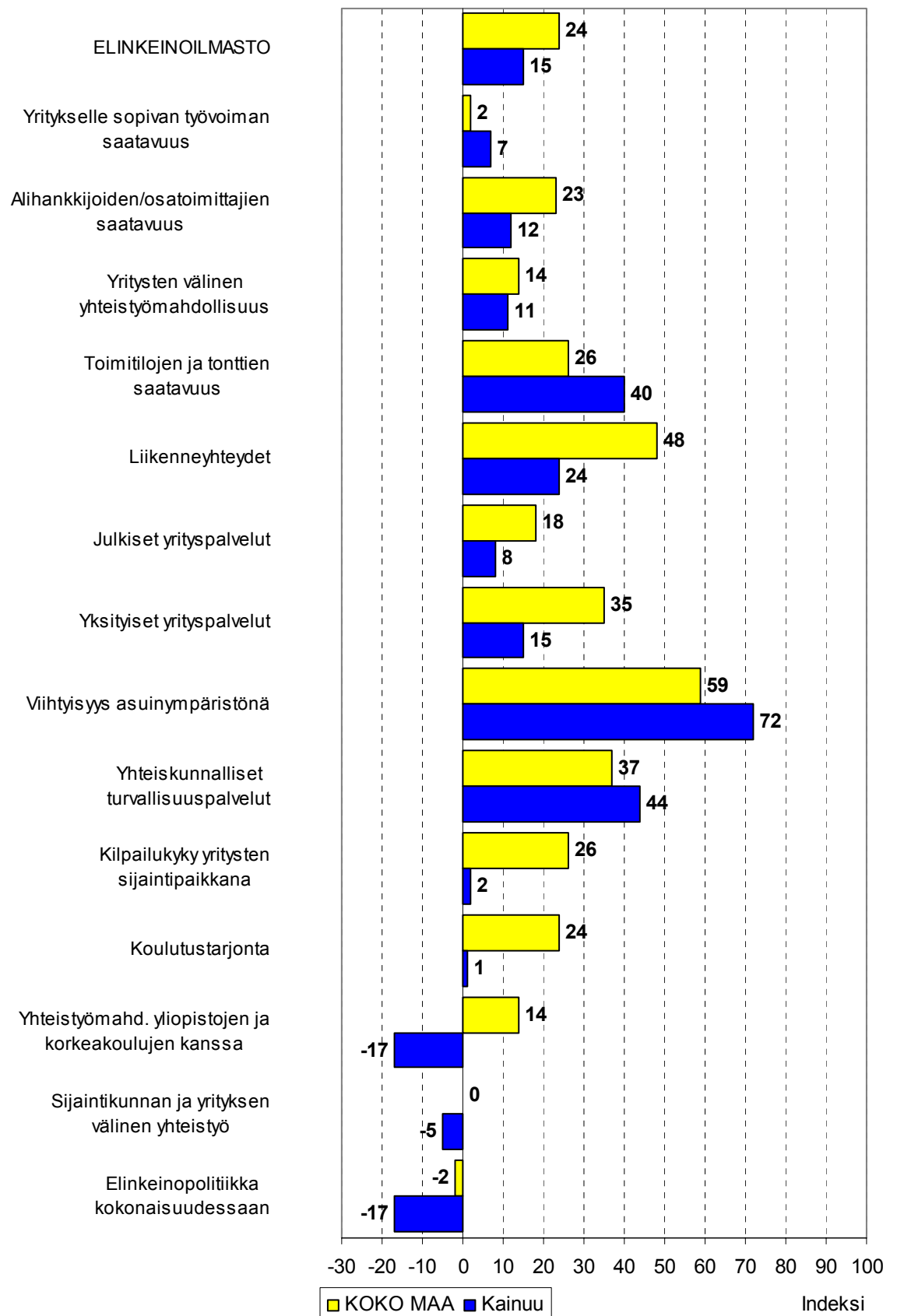
Taulukko 7: Pk-yritysten arviot sijaintikunnan elinkeinoilmastosta.

INDEKSIT	KOKO MAA	Kainuu
(Erittäin huono = -100, ..., Erittäin hyvä = 100)		
Yritykselle sopivan työvoiman saatavuus	2	7
Alihankkijoiden/osatoimittajien saatavuus	23	12
Yritysten välinen yhteistyömahdollisuus	14	11
Toimitilojen ja tonttien saatavuus	26	40
Liikenneyhteydet	48	24
Julkiset yrityspalvelut	18	8
Yksityiset yrityspalvelut	35	15
Viihtyisyys asuinympäristönä	59	72
Yhteiskunnalliset turvallisuuspalvelut	37	44
Kilpailukyky yritysten sijaintipaikkana	26	2
Koulutustarjonta	24	1
Yhteistyömahdollisuus yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa	14	-17
Sijaintikunnan ja yrityksen välinen yhteistyö	0	-5
Elinkeinopolitiikka kokonaisuudessaan	-2	-17
ELINKEINOILMASTO	24	15
(Painotettu keskiarvo osatekijöiden indekseistä)		

Yrityksen sijaintikuntaan elinkeinon harjoittamisen näkökulmasta ollaan Kainuussa keskimääräistä tyytymättömpiä. Tyytyväisimpiä alueen pk-yritykset ovat viihtyisyyteen asuinympäristönä. Suhteellisesti tyytymättöimpiä Kainuussa toimivat pk-yritykset ovat yhteistyömahdollisuuteen yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa sekä sijaintikunnan elinkeinopolitiikkaan kokonaisuudessaan. Muuta maata tyytyväisempiä alueen pk-yritykset ovat toimitilojen ja tonttien saatavuuteen sekä viihtyisyyteen asuinympäristönä. Kokonaisuutena tyytyväisyys elinkeinoilmastoon on Kainuussa lisääntynyt kevästä 2003.

7.2 ELINKEINOILMASTO

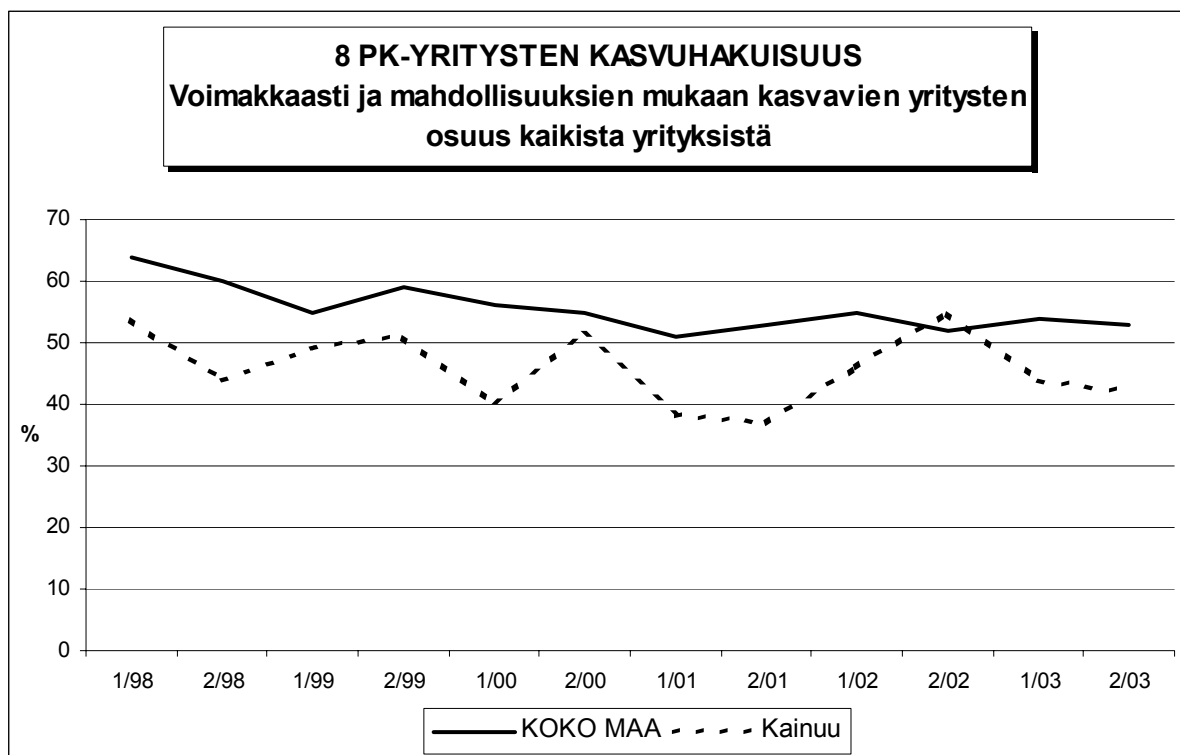
8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus

Taulukko 8: Pk-yritysten kasvuhakuisuus.

	KOKO MAA	Kainuu
	%	%
Olemme voimakkaasti kasvuhakuinen	6	2
Pyrimme kasvamaan mahdollisuuksien mukaan	47	40
Pyrimme säilyttämään asemamme	37	50
Yrityksellämme ei ole kasvutavoitteita	10	6
Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	1	1

Kainuussa on suhteellisesti vähemmän kasvuhakuisia pk-yrityksiä kuin koko maassa keskimäärin. Yrityksen toiminnan loppumista seuraavan vuoden aikana ennakoii prosentti koko maan ja Kainuun pk-yrityksistä. Tärkeimpinä kasvukeinoinaan alueen ja koko maan pk-yritykset pitävät myynnin ja markkinoinnin lisäämistä sekä yhteistyön lisäämistä muiden yritysten kanssa.

Voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavia pk-yrityksiä on Kainuussa yhteensä 42 prosenttia. Koko maassa näiden voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavien pk-yritysten osuus on 53 prosenttia. Kasvuhakuisten pk-yritysten osuus on Kainuussa nyt lähes yhtä suuri kuin keväällä 2003.

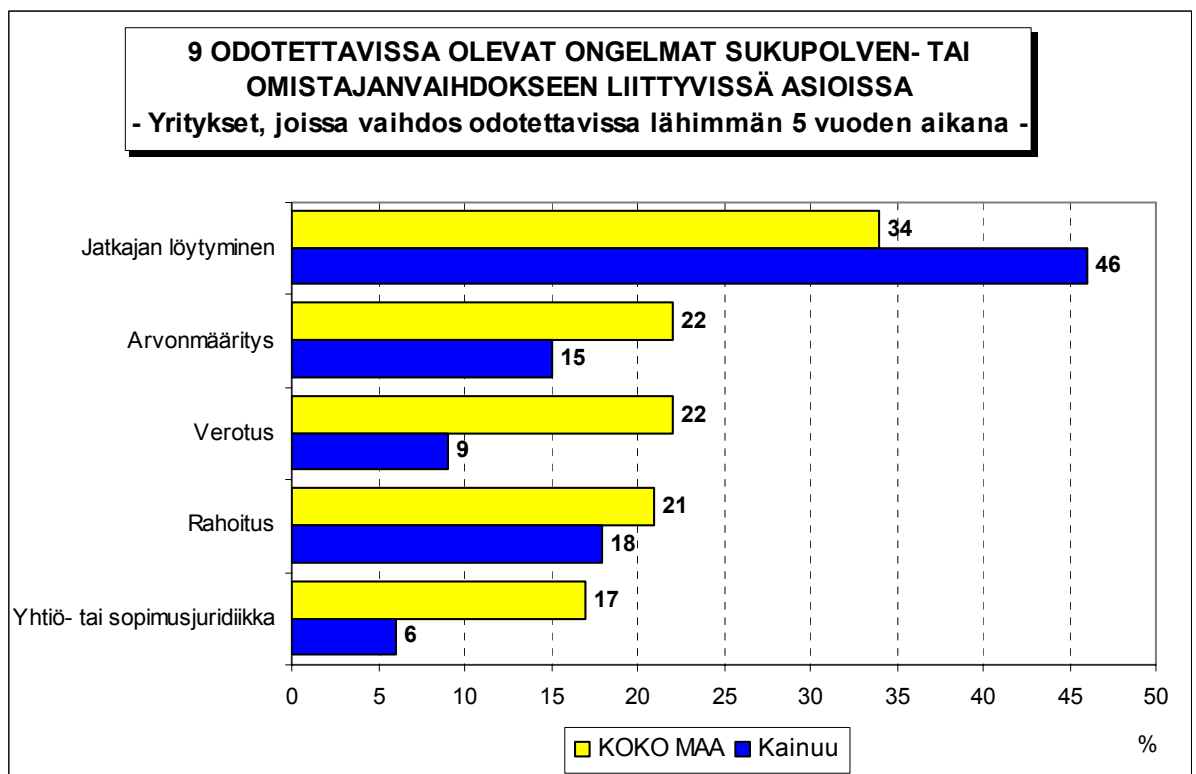
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset

Taulukko 9: Sukupolven- tai omistajanvaihdokset pk-yrityksissä.

	KOKO MAA %	Kainuu %
SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOS TAPAHTUNUT VIIMEISEN 5 VUODEN SISÄLLÄ		
Ei	86	87
Kyllä	14	13
SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOS ODOTETTAVISSA LÄHIMMÄN 5 VUODEN AIKANA		
Ei	73	71
Kyllä, 1-2 vuoden sisällä	7	9
Kyllä, 3-5 vuoden sisällä	12	12
Ei osaa sanoa	8	7

Sukupolven- tai omistajanvaihdos on tapahtunut viimeisen viiden vuoden aikana joka kahdeksannessa Kainuussa toimivassa pk-yrityksessä. Koko maassa sukupolven- tai omistajanvaihdos on tapahtunut joka seitsemännessä pk-yrityksessä viimeisen viiden vuoden aikana.

Koko maassa sukupolven- tai omistajanvaihdos on odotettavissa lähimmän viiden vuoden aikana joka viidennessä pk-yrityksessä, myös Kainuussa sukupolven- tai omistajanvaihdos on odotettavissa joka viidennessä pk-yrityksessä. Niissä alueen pk-yrityksissä, joissa sukupolven- tai omistajanvaihdos on ajankohtainen lähimmän viiden vuoden aikana, odotetaan olevan eniten ongelmia jatkajan löytymisessä.

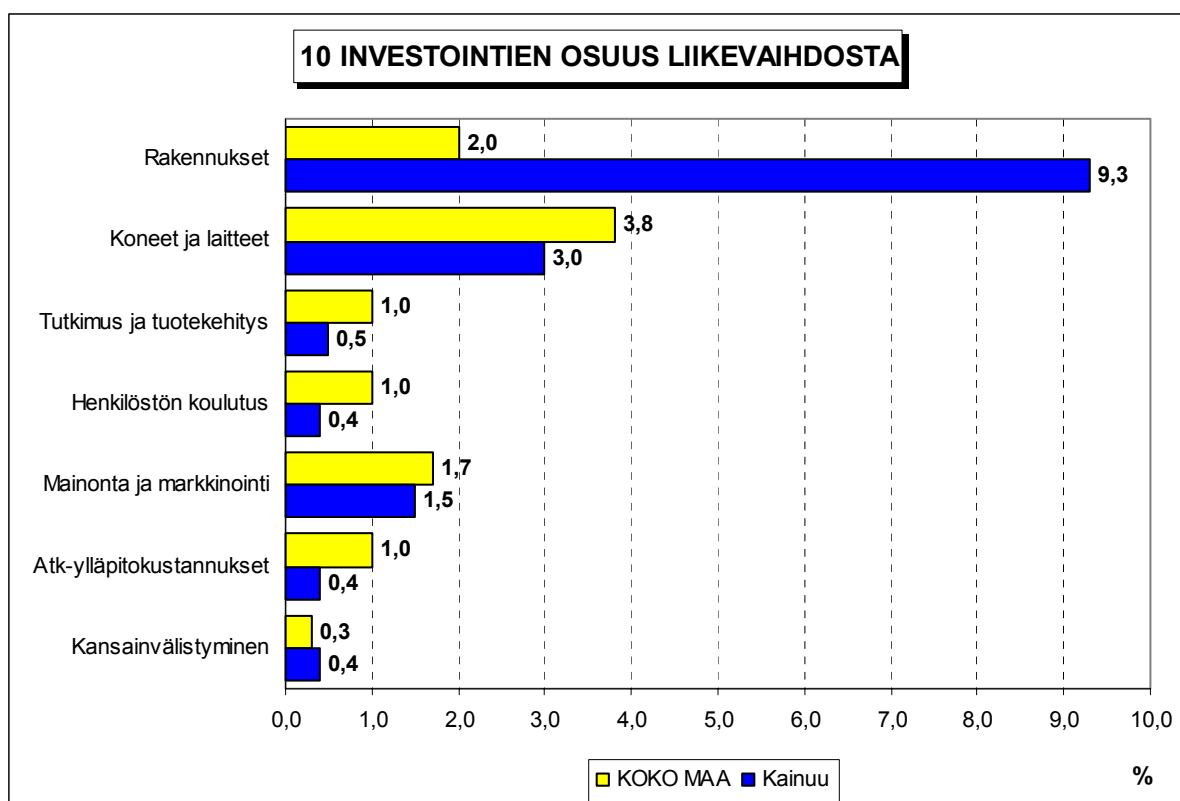

10 Pk-yritysten investoinnit

Taulukko 10: Pk-yritysten investoinnit seuraavan 12 kuukauden aikana (osuus prosenttia liikevaihdosta).

	KOKO MAA %	Kainuu %
Rakennukset	2,0	9,3
Koneet ja laitteet	3,8	3,0
Tutkimus ja tuotekehitys	1,0	0,5
Henkilöstön koulutus	1,0	0,4
Mainonta ja markkinointi	1,7	1,5
Atk-ylläpitokustannukset	1,0	0,4
Kansainvälistyminen	0,3	0,4
YHTEENSÄ	10,8	15,1

Koko maan pk-yritykset ilmoittavat investoivansa kaikkiaan 10,8 prosenttia ja Kainuun pk-yritykset 15,1 prosenttia liikevaihdostaan seuraavan 12 kuukauden aikana. Eniten Kainuun pk-yritykset investoivat rakennuksiin sekä koneisiin ja laitteisiin. Koko maan pk-yritysten investointeihin verrattuna alueen yritykset investoivat keskimääräistä enemmän rakennuksiin, keskimääräistä vähemmän alueen pk-yritykset investoivat puolestaan tutkimukseen ja tuotekehitykseen, henkilöstön koulutukseen sekä atk-ylläpitokustannuksiin. Kansainvälistymiseen alueen pk-yritykset investoivat yhtä paljon kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin.

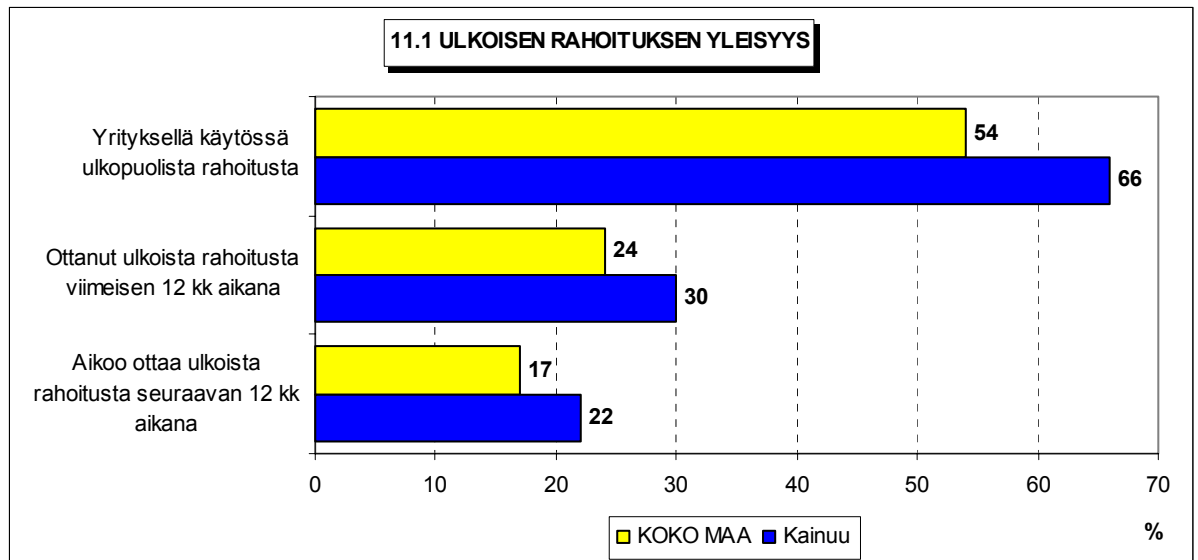
11 Pk-yritysten rahoitus

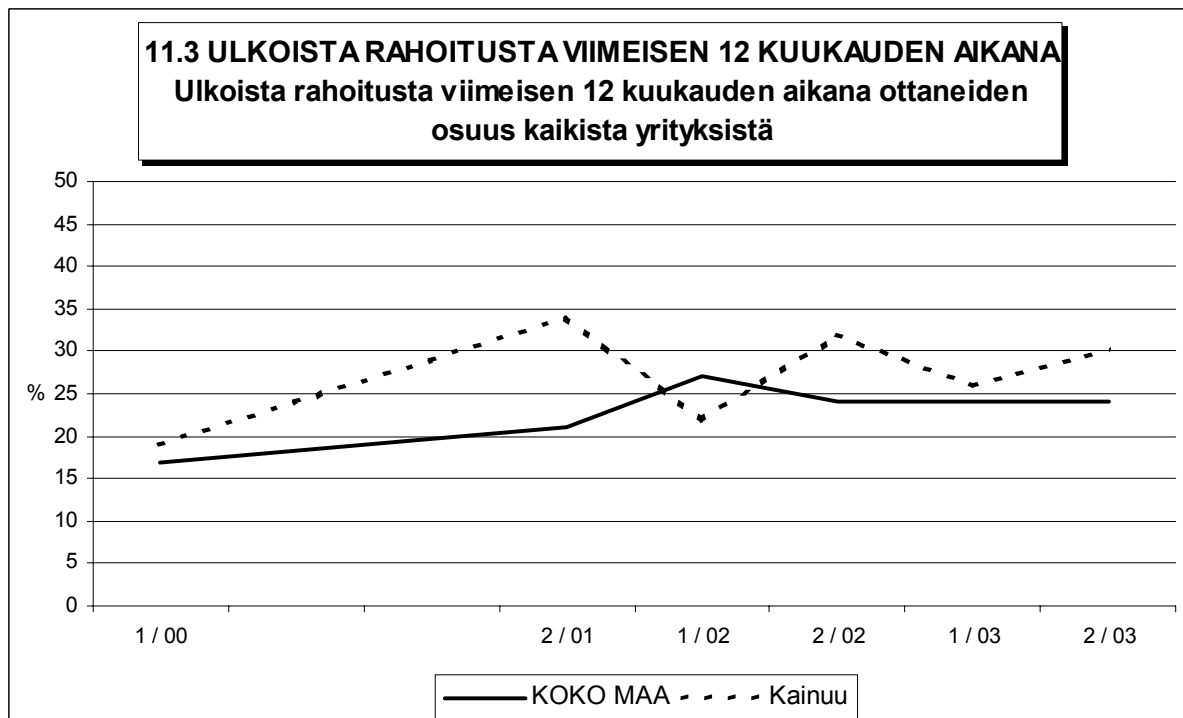
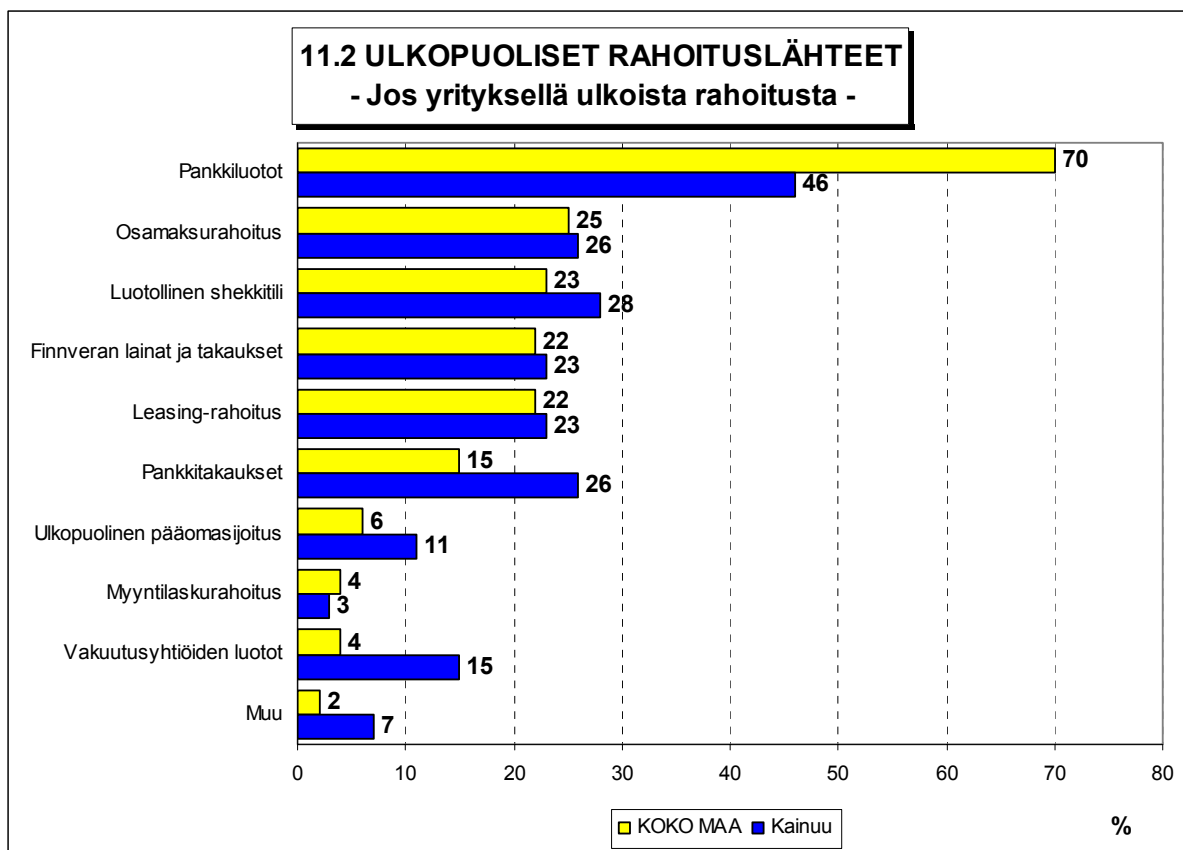
Taulukko 11: Pk-yritysten rahoitus.

	KAIKKI	YRITYKSEN KASVUHAKUISUUS		SUKUPOLVEN-/OMISTAJANVAIHDOS				
				TAPAHTUNUT VIIMEISEN 5 VUODEN AIKANA		ODOTETTAVISSA LÄHIMMÄN 5 VUODEN AIKANA		
				Ei	Kyllä	Ei	Kyllä	Ei osaa sanoa
Osuudet kaikista pk-yrityksistä (%)	%	%	%	%	%	%	%	%
KOKO MAA								
Yrityksellä käytössä ulkopuolista rahoitusta	54	61	46	52	63	53	55	55
Ottanut ulkoista rahoitusta viimeisen 12 kk aikana	24	29	18	22	33	24	23	23
Aikoo ottaa ulkoista rahoitusta seuraavan 12 kk aikana	17	22	12	16	23	17	19	12
Kainuu								
Yrityksellä käytössä ulkopuolista rahoitusta	66	72	61	62	90	68	63	47
Ottanut ulkoista rahoitusta viimeisen 12 kk aikana	30	39	22	25	58	36	9	28
Aikoo ottaa ulkoista rahoitusta seuraavan 12 kk aikana	22	25	20	17	53	29	6	0

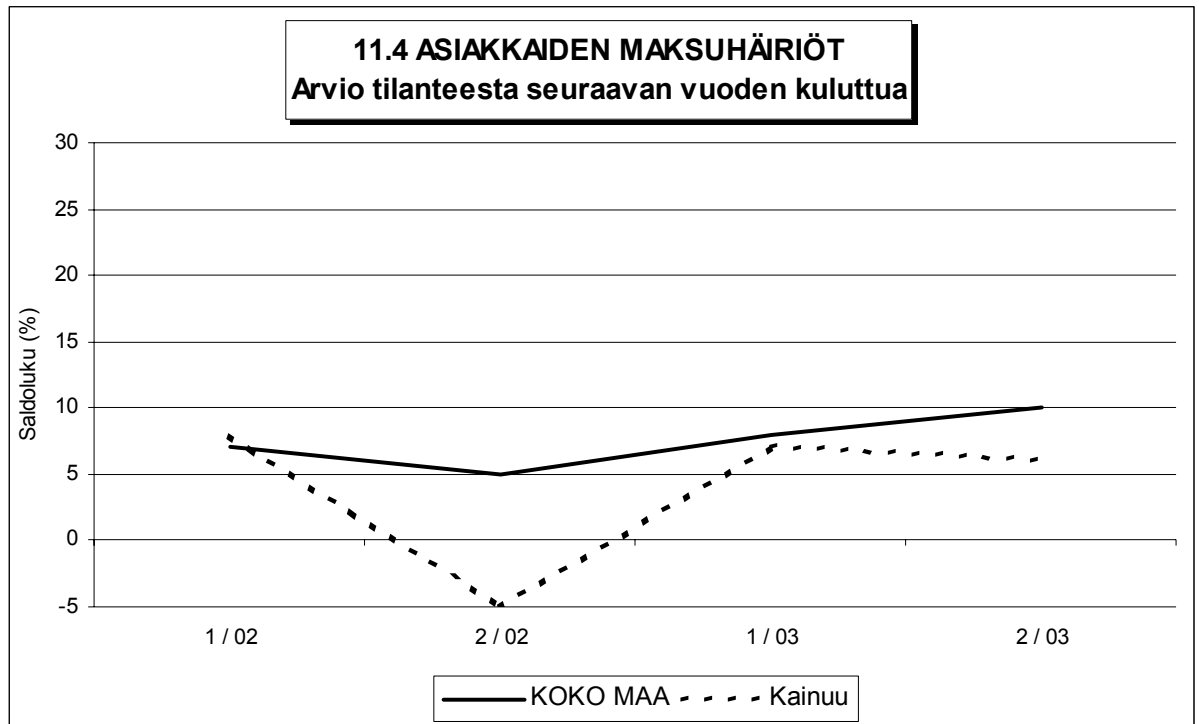
Ulkoista rahoitusta on Kainuussa 66 prosentilla ja koko maassa 54 prosentilla pk-yrityksistä. Keväällä 2003 ulkoista rahoitusta oli 49 prosentilla alueen ja 53 prosentilla koko maan pk-yrityksistä. Viimeisen 12 kuukauden aikana ulkoista rahoitusta on ottanut kolme kymmenestä Kainuussa toimivasta pk-yrityksestä ja seuraavan 12 kuukauden aikana ulkoista rahoitusta aikoo ottaa joka viides alueella toimiva pk-yritys. Niistä alueen pk-yrityksistä, joilla on ulkoista rahoitusta, on pankkiluottoja lähes joka toisella ja Finnveran lainoja ja takauksia joka neljännellä.

Kainuussa 11 prosenttia pk-yrityksistä ennakoii asiakkaiden maksuhäiriöiden lisääntyvän seuraavan vuoden aikana ja 5 prosenttia odottaa maksuhäiriöiden vähenevän seuraavan vuoden aikana. Alueen pk-yrityksistä lähes yhtä suuri osuus odottaa maksuhäiriöiden lisääntyvän (saldoluku +6%) kuin viime keväänä (saldoluku +7%).

Ulkoista rahoitusta ei kysytty jaksoilla 2/00 ja 1/01.

FINNVERA

TIETOA - TAITOA - PÄÄOMAA

Pääkonttorit

Helsinki

Vuorimiehenkatu 1 • PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7220

Kuopio

Haapaniemenkatu 40 • PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3240

Finnvera Oyj • valtakunnallinen vaihde: 020 460 11
www.finnvera.fi

Aluekonttorit

Helsinki (Pääkaupunkiseutu)

Vilhonkatu 5 • PL 249, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 3401

Uusimaa

Vuorimiehenkatu 1, 2. krs • PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7110

Joensuu

Torikatu 9 A, 80100 Joensuu
Faksi 020 460 2163

Jyväskylä

Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
Faksi 020 460 2299

Kajaani

Kauppakatu 1, 87100 Kajaani
Faksi 020 460 3899

Kuopio

Haapaniemenkatu 40 • PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3330

Lahti

Laiturikatu 2, 5. krs, 15140 Lahti
Faksi 020 460 2249

Lappeenranta

Snellmaninkatu 10, 53100 Lappeenranta
Faksi 020 460 2149

Mikkeli

Linnankatu 5, 50100 Mikkeli
Faksi 020 460 3690

Oulu

Asemakatu 37, 90100 Oulu
Faksi 020 460 3944

Pori

Valtakatu 6, 28100 Pori
Faksi 020 460 2349

Rovaniemi

Maakuntakatu 10 • PL 8151, 96101 Rovaniemi
Faksi 020 460 2099

Seinäjoki

Kauppatori 1 - 3, 60100 Seinäjoki
Faksi 020 460 2399

Tampere

Kehräsaari • PL 559, 33101 Tampere
Faksi 020 460 3711

Turku

Eerikinkatu 2, 20100 Turku
Faksi 020 460 3649

Vaasa

Pitkätie 55, 65100 Vaasa
Faksi 020 460 3849

Edustustot ulkomailta

Pietari

Käyntiosoite
Petrogradskaya nab. 18 A,
City-Centre-liikekeskus/toimisto 419
RUS-198005 St. Petersburg, Russia

Postiosoite

PL 95, 53501 Lappeenranta
Puhelin +7 812 332 0830
Faksi +7 812 332 0831

Kaisaniemenkatu 13 A • PL 999, 00101 Helsinki
p. (09) 229 221, f. (09) 2292 2999
www.yrittajat.fi

Etelä-Karjalan Yrittäjät ry

Snellmaninkatu 10, 53100 Lappeenranta
p. (05) 610 0200, f. (05) 610 0220
www.yrittajat.fi/etelakarjala

Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Kauppatori 1-3 F, 60100 Seinäjoki
p. (06) 420 5000, f. (06) 420 5001
www.etelapohjanmaanyrittajat.fi

Etelä-Savon Yrittäjät ry

Linnankatu 5 • PL 204, 50101 Mikkeli
p. (015) 151 684, f. (015) 760 0950
www.yrittajat.fi/etelasavo

Helsingin Yrittäjät

Kaisaniemenkatu 13 A • PL 999, 00101 Helsinki
p. (09) 2292 2984, f. (09) 622 3385
www.helyri.fi

Hämeen Yrittäjät ry

Sibeliuksenkatu 11 A 1, 13100 Hämeenlinna
p. (03) 682 1153, f. (03) 682 1561
www.hameenyrittajat.fi

Kainuun Yrittäjät ry

Kauppakatu 26 A, 87100 Kajaani
p. (08) 613 0931, f. (08) 613 0934
www.yrittajat.fi/kainuu

Keski-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Mannerheimin aukio 2, 67100 Kokkola
p. (06) 831 5292, f. (06) 822 3760
www.kpnet.com/kepoyrit

Keski-Suomen Yrittäjät ry

Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
p. (014) 643 922, f. (014) 643 944
www.keski-suomi.yrittajat.fi

Kymen Yrittäjät ry

Käsityöläiskatu 4, 45100 Kouvola
p. (05) 535 4313, f. (05) 535 4315
www.yrittajat.fi/kymi

Lapin Yrittäjät ry

Maakuntakatu 16, 96200 Rovaniemi
p. (016) 420 0600, f. (016) 420 0630
www.yrittajat.fi/lappi

Länsipohjan Yrittäjät ry

Valtakatu 5, 94100 Kemi
p. (016) 221 701, f. (016) 221 713
www.yrittajat.fi/lansipohja

Pirkanmaan Yrittäjät ry

Laukontori 1 • PL 7, 33201 Tampere
p. (03) 251 6500, f. (03) 251 6516
www.pirkanmaanyrittajat.fi

Pohjois-Karjalan Yrittäjät ry

Kauppakatu 17 B, 80100 Joensuu
p. (013) 221 311, f. (013) 127 678
www.pk.yrittajat.fi

Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Isokatu 56, 90100 Oulu
p. (08) 311 4677, f. (08) 371 227
www.ppy.net

Päijät-Hämeen Yrittäjät ry

Rautatienkatu 20 B 4, 15110 Lahti
p. (03) 782 9866, f. (03) 782 1718
www.phyrittajat.fi

Pääkaupunkiseudun Yrittäjät ry

Kielotie 7 A, 01300 Vantaa
p. (09) 823 7630, f. (09) 873 6681
www.espoonyrittajat.fi, www.yrittajat.fi/vantaa
www.kauniaistenyrittajat.fi

Satakunnan Yrittäjät ry

Isolinnankatu 24 • PL 45, 28101 Pori
p. (02) 634 9900, f. (02) 634 9901
www.satakunnan.yrittajat.fi

Savon Yrittäjät ry

Haapaniemenkatu 40, 70110 Kuopio
p. (017) 368 0500, f. (017) 368 0506
www.yrittajat.fi/savo

Uudenmaan Yrittäjät - Nylands Företagare ry

Kaisaniemenkatu 13 A • PL 999, 00101 Helsinki
p. (09) 2292 2982, f. (09) 622 3381
www.uudenmaanyrittajat.fi

Varsinais-Suomen Yrittäjät ry

Brahenkatu 20, 20100 Turku
p. (02) 275 7100, f. (02) 232 8272
www.v-syrittajat.fi

Företagarnas Centraldelegation

Storalånggatan 55, 65100 Vaasa
p. (06) 320 8000, f. (06) 320 8020